

ŠIŠKA 2007 jubilovala

Keď sa povie „šiška“, nielen pedagogická verejnosť aktívna v environmentálnej výchove odpovie: „**Veľtrh environmentálnych výučbových programov, ktorý sa koná pravidelne na začiatku školského roka.**“

Na jeseň roku 1997 bola uznesením vlády SR č. 846 schválená Konceptcia environmentálnej výchovy a vzdelávania. Environmentálna výchova na Slovensku dostala svoju koncepčnú a organizačnú platformu, na ktorej mohla rásť a vyvíjať sa. Postavila základy pre systematické, efektívne uplatňovanie a zabezpečenie environmentálnej výchovy v rámci štátnych aj neštátnych organizácií. Jedným z prvých „plodov“ tejto koncepcie bolo v roku 1998 koncipovanie širokospektrálneho podujatia ŠIŠKA, s cieľom rozvíjať environmentálne povedomie všetkých aktérov v oblasti školskej i mimoškolskej environmentálnej výchovy a vzdelávania, so snahou vytvoriť interaktívny priestor pre rozvíjanie nových schopností a zručností, výmenu informácií, skúseností, inšpirácií formou veľtrhu špeciálnych programov, workshopov, literatúry, filmov, výstav, prednášok, prezentácií aj umeleckých produkcií. V neposlednom rade zároveň poskytnúť fórum pre diskusiu o problematike uplatňovania environmentálnej výchovy v strediskách ekologickej a environmentálnej výchovy rezortu životného prostredia, rezortu kultúry a školstva vrátane záujmových mimovládnych združení.

Na začiatky tohto podujatia si zaspomínala jedna zo zakladateľiek veľtrhu Mgr. Alexandra Salajová, odborná pracovníčka environmentálnej výchovy v SEV SAŽP Orlik, Spišská Sobota: „*Myšlienka uskutočniť takéto podujatie vyplynula z naliehavých prosieb pedagogickej verejnosti o metodické materiály k jednotlivým okruhom environmentálnej výchovy a o možnosť podeliť sa so svojimi nápadiami na tomto poli s kolegami, ako aj s ďalšími organizátormi výchovno-vzdelávacích podujatí vrátane mimovládnych organizácií zo Slovenska i zahraničia. V začiatkoch nás veľmi inšpirovala podobná akcia, ktorá sa už roky konala*

pri festivale Týká se to také tebe v Uherskom Hradišti, kde sme získali aj zaujímavé kontakty na environmentálne subjekty v Českej republike a mnohé z nich sa zúčastnili aj na prvých ročníkoch Šišky. Ďalšou inšpiráciou bola aj exkurzia organizovaná Slovenskou agentúrou životného prostredia pre pracovníkov environmentálnej výchovy a učiteľov po strediskách ekologickej výchovy v Českej republike. Tu sme navštívili Dům ekologickej výchovy LIPKA, SEV Rezekvítek, SEV Rozmarýnek, Vydavateľstvo Ekocentrum v Brne a Ekologické centrum hlav-

Ing. Dagmar Rajčanová (vpravo) a Mgr. Alexandra Salajová (vľavo) vyhodnotili uplynulých 10 ročníkov veľtrhu a počas slávnostného večera otvorili X. jubilejný ročník

Burza námetov, nápadov a konkrétnych aktivít patrí nerozlučne k veľtrhu

V divadelných scénkach O červenej čiapočke, O psíkovi a mačičke a Ako piráti hľadali odpad sa predstavili deti zo ZŠ v Mojmirovciach pod vedením PaedDr. Kataríny Kúdelovej. Scénky vznikli ako výstupy víťazného projektu v súťaži ProEnviro 2006 pod názvom Environmentálna výchova v bábkovom divadle

ného mesta Prahy – Toulcův dvůr, kde sme sa stretli aj so zaujímavými a známymi predstaviteľmi českej ekologickej komunity. Prvý ročník Šišky prebiehal ako súčasť Enviofilmu, zúčastnilo sa ho množstvo účinkujúcich a divákov. Keďže akcia mala úspech, rozhodlo sa vedenie SAŽP, aby sa organizovala samostatne. Počas druhého ročníka sme v rámci podujatia pripravili spolu s Metodickým centrom v Banskej Bystrici a Mgr. Agnesou Mojžišovou súťaž Tvorivý učiteľ – súťaž o najlepší projekt v oblasti environmentálnej výchovy na základných a stredných školách. Záujem o Šišku

neklesal ani v ďalších rokoch, a tak sa úspešne prehupla do ďalšej dekády. Prajem jej, aby pretrvala ešte dlho a aby stále prinášala kvalitný program a zároveň povzbudila a inšpirovala všetkých záujemcov k aktívnej činnosti na poli environmentálnej výchovy.“

Veľtrh environmentálnych výučbových programov ŠIŠKA sa počas desiatich rokov stal symbolom vývoja environmentálnej výchovy na Slovensku. Jeho dlhodobým poslaním je rozširovať nové nápady, programy, produkty, edukačné trendy a smery, reagujúce na meniacu sa realitu a spoločenské potreby, dúfajúc, že podobne ako semienka šišky aj tieto padnú na úrodnú školskú či mimoškolskú pôdu, v ktorom môžu rásť, meniť a ovplyvňovať svoje okolie v intenciách konceptu trvalo udržateľného rozvoja.

X. ročník - Šiška 2007

Slovenská agentúra životného prostredia – Centrum programovania environmentálnych projektov a environmentálnej výchovy zorganizovalo na jeseň 2007 v Stredisku environmentálnej výchovy SAŽP Drieňok Teplý Vrch jubilejný X. ročník veľtrhu environmentálnych výučbových programov Šiška 2007. Na podujatí sa stretli učители, koordinátori environmentálnej výchovy, odborní pracovníci štátnych a mimovládnych organizácií, skrátka ľudia, ktorí sa zaoberajú environmentálnou výchovou, s cieľom podeliť sa o svoje poznatky a skúsenosti, zároveň načerpať nové podnety a informácie. Nosnou témou tohto ročníka bola NATURA 2000 a jej uplatnenie v školskej výučbe.

Úvodné slovo neskôr vystriedalo umelecké slovo žiakov zo základnej školy v Mojmirovciach v podobe environmentálneho bábkového divadla. Súčasťou programu bolo aj slávnostné zhodnotenie doterajších ročníkov. Neodmysliteľnou súčasťou veľtrhu bola burza kníh, metodických materiálov, učebných pomôcok a filmov. Veľtrh ponúkol možnosť prezentácie množstva nápadov, skúseností, projektov a publikácií z oblasti environmentálnej výchovy a výchovy k trvalo udržateľnému rozvoju. Všetky prezentácie a bližšie informácie o programe

Príjemným sprestrením veľtrhu bola návšteva biofarmy a zážitkového dvora Transylwahnja

sú zverejnené a aktualizované na www.sazp.sk.

Príjemným sprestrením veľtrhu bola návšteva biofarmy a zážitkového dvora Transylwahnja spojená s ochutnávkou biopotravin, ktorú si účastníci vychutnali aj v daždivom počasí. Biofarma sa rozprestiera v idyllickej doline, v juhovýchodnej časti Slovenska, medzi Rimavskou Sobotou a Tornaňou. Majitelia Reto Käser a Katarína Pipa-Käserová spolu so svojou rodinou obhospodarujú 28 ha rodinnej farmy s dobytkom, pasienkami, ovocným sadom, lesom a kontrolo-

vaným prameňom pitnej vody už viac ako 10 rokov. Fungovanie biofarmy je založené na biologických zásadách a praktizovaní ekologického poľnohospodárstva, o čom sa mohli presvedčiť aj účastníci veľtrhu, ktorým dobre padlo popoludnie strávené v lone krásnej prírody Gemera.

Na záver treba poďakovať všetkým lektorom, učiteľom, organizátorom a priaznivcom environmentálnej výchovy za ich niekoľkoročnú, dobrovoľnú a neoceniteľnú prácu. Bez ich aktívnej účasti a záujmu by realizácia leitmotívu Šišky - myšlienky zasievania environmentálnych semienok do srdc detí, učiteľov, rodičov, organizátorov, nadšencov a ďalšej verejnosti nebola možná.

RNDr. Jana Šimonovičová, Mgr. Katarína Kosková
SAŽP Banská Bystrica

Foto: J. Šimonovičová

Ekológia v objektíve

Druhý ročník fotografickej súťaže *Ekológia v objektíve* na Slovensku, organizovanej spoločnosťou Bayer pod záštitou ministra životného prostredia SR a medzinárodnej organizácie UNEP, priniesol mnoho prekvapení. Aj napriek náročnosti tohtoročnej témy Energia pre budúcnosť, reflektujúcej problémy nadmernej spotreby energie, stále častejších klimatických zmien, vplyvu nových technológií a miery našej zodpovednosti za životné prostredie, organizátori zaznamenali veľký nárast prihlásených snímok v kategórii juniorov sprevádzaný i značným zvýšením kvality formy i obsahu.

Riaditeľ spoločnosti Bayer pre SR Dirk Shade zhodnotil úroveň tohto ročníka takto: „Teší nás, že záujem slovenskej verejnosti o tematiku ekológie vo fotografii je taký veľký a že stúpa počet príspevkov mladých ľudí do osemnásť rokov. Zároveň nás veľmi milo prekvapila vynikajúca kvalita, spracovanie témy a hĺbka myšlienky u mnohých prihlásených snímok.“

Spoločnosť Bayer stavia ochranu životného prostredia medzi svoje hlavné priority. Vo všetkých oblastiach svojho obchodného pôsobenia sa snaží klásť dôraz na ochranu prírodných zdrojov, podnebia a ďalších dôležitých elementov v rámci udržateľného rozvoja spoločnosti. Jedným z dôkazov toho, že Bayer dodržiava svoje záväzky v oblasti ekológie, je tiež ocenenie Best in Class Climate Protection, ktoré už po tretíkrát spoločnosť Bayer obdržala od medzinárodnej neziskovej organizácie na ochranu podnebia The Climate Group.

Na otázku prečo sa práve spoločnosť Bayer zapojila

do boja s nadmernou spotrebou energie a globálnym otepľovaním Dirk Shade odpovedal: „Naša spoločnosť si je vedomá, že nadmerná spotreba energie je obrovskou záťažou pre naše životné prostredie. Je najvyšší čas, aby sme všetci pochopili podstatu problému a začali sa správať zodpovedne. Ako celosvetovo pôsobiaca korporácia sa nechceme len prizerať. Bayer chce pomôcť rozširovať povedomie o význame citlivého prístupu k našej planéte a vytvárať širšiu platformu pre jednu z najväčších výziev súčasnosti – znižovanie spotreby energie aj formou tejto fotografickej súťaže, ktorú organizujeme v rôznych krajinách vrátane Slovenska. Cítíme ako svoju povinnosť pomáhať chrániť životné prostredie, trvale znižovať emisie a spotrebu energie pri výrobnej produkcii.“

Odborná porota pod vedením doc. Miloty Havránkovej, z katedry fotografie Vysoké školy výtvarných umení, mala začiatkom novembra neľahkú úlohu vybrať spomedzi viac ako 1 600 fotografií od 480 autorov tie najlepšie. Nakoniec rozhodla takto: **Grand Prix získal Juraj Kostolanský** (snímka *Človek versus príroda*), v kategórii juniorov (12 - 18 rokov) ocenila fotografie Júliusa Jancsóa a Dominika Seppa a v kategórii dospelých Emila Malárika a Gabriela Liptáka.

„Súťažné fotografie upozorňujú na zmeny v súvislosti s nadmernou spotrebou energie, vyčerpávaním neobnoviteľných zdrojov a možnosť do budúcnosti. Apelujú na citlivé vnímanie prostredia, v ktorom žijeme a nútia nás zamyslieť sa,“ zdôraznil Dirk Shade.

Kolekcia najvydarenejších fotografií bude vystavená

Grand Prix Juraj Kostolanský (nar. 1990) *Človek versus príroda*

aj v priestoroch ministerstva životného prostredia v Bratislave.

Lucia Fišerová
koordinátorka súťaže Ekológia v objektíve

Dospelí Kategória Príroda: Gabriel Lipták *Flying Man*

Juniori (12 - 18 rokov) Kategória Príroda: Dominik Sepp *Zdroj života*